

Градиштански алманах - Аласке

вечери

☒ Све док није асфалтиран пут до њега, Велико Градиште је за дуго било на периферији друштвених догађања. Тек са разговорима о изградњи ХЕ „Ђердап“ и нужној заштити овог приобаља уследиле су и чешће посете овом граду. У почетку су то били разни хидростручњаци, пројектанти и други. Сви су они, као што се и могло очекивати, почашћени традиционалним градиштанским гостопримством са рибљом чорбом, рибом на жару и другим рибљим специјалитетима. Иза тога сваки поновни сусрет био је мало подсећање како је било и када ће се поновити. Тако се кажу родила идеја код Димитрија Мите Обрадовића, тадашњег председника општине и првог председника новооснованог Туристичког друштва а касније Туристичког савеза да се тако повремено за пријатеље Градишта организује нека врста рибарског пикника. Ова идеја је и реализована у лето 1965. г. Дан пре тога организовано је хватање рибе загађњом. За место дружења изабран је „Јелак“ тада најомиљеније излетиште старих Градиштанаца. За ту прилику били су припремљени и дрвени пањеви који су требали да послуже уместо столова и столица. И све то било је у најбољем реду да изненада није почело да се облачи и да није овом лепом дружењу запретила киша. У последњи час ипак све је пренето и дружење наставило у сали Скупштине општине. Леп утисак који су гости понели и заједничка жеља да се нешто слично поново организује учинили су да је организација једног оваквог дружења, које је сада обogaћено и музичко забавним програмом, поверена Народном универзитету. Тако је наредне године у башти Народног универзитета (сада башта пензионера) организован леп програм.

Леп утисак и добра организација подстакли су Туристичко друштво и Народни универзитет да и наредне године организују нешто слично. Манифестација је већ добила

име Аласке вечери. Наставник Стеван Јовичић је за ову прилику ручно нацртао тридесетак позивница. У све ово се укључује и Једриличарски савез Југославије који у Великом Градишту у оквиру Аласких вечери организује Једриличарско првенство. Другог дана програм је употпунио и долазак кајакаша, учесника Међународне Туристичке кајакашке познатије као ТИД регате. Те године организован је и први пливачки маратон од шпица Острова до пристанишног штека.

„Велико интересовање гостију и пре свега наших Градиштанаца учврстили су нас у уверењу да су Аласке вечери права ствар и да их треба још више осмишљавати. Помоћ смо затражили од Јове Алексића уредника емисије Весело вече. Нажалост због других обавеза није могао да се непосредније укључи у ову идеју. У омладини и феријалном савезу препоручили су нам редитеље Перицу Васића и Уроша Главицког који су се радо одазвали и са којима смо кренули у једно организованије осмишљавање наших Аласких вечери – присећа се љубисав Богдановић један од тадашњих савременика.

Тако је кренуло и треба рећи да су и наредних година Градиште и Градиштанци живели за Аласке вечери.

Мада су сваке године обогаћиване са по неком новином чини се да је осетни садржајни заокрет учињен 1969, 1970. и у наредних

неколико година. Настојање да се у дводневном трајању што више тога догађа, везано за аласе, воду и спортска такмичења. Аласке вечери све више добијају и свој визуелни идентитет. На солани Угоститељско предузеће „Пек’, Туристички савез и Народни универзитет као непосредни организатори од трске и шевара праве рибарско село. Деца цртају на асфалту, у програм се укључује српска свадба, пливачки маратон, такмичење аласа у справљању најбоље аласке чорбе. По први пут организује се и избор најлепше девојке „Нимфа Дунава’. Ласкав назив, ленту и круну прва је понела Гордана Медурић, уженица Економске школе. У оквиру Реч народа Ж. Живановић и О. Кесар издају први подлистак Аласке вечери. Вечерњи програм води Мија Алексић. Тако су Аласке вечери дочекале и свој мали петогодишњи јубилеј. Оне из године у годину постају све атрактивније и све посећеније. Новине су бележиле да је Градиште тих дана посетило 10.000 посетилаца. Памте се карневали и лепи ватромети. Драган Миленковић, студент књижевности, као најбоље костимирани учесник добио је пут за [панију као награду. Мајстор Ђаја организује шаховску симултанку а комбинована екипа Црвене звезде тријумфује над домаћом екипом ВГСК. Брод Ђердап бесплатно вози госте Дунавом у шетњу до Рама. Горани

започињу и неколико деценија касније воде сталну акцију избора најлепше баште и балкона. За прву најлепшу башту проглашена је башта Ђорђа Милутиновића а најлепши

балкон имала је Ангелина Беговић. Драган Милетић као победник пливачког маратона као награду добија пластични чамац. Са

Страхињом Поповићем и Миланом Баљићем Аца Павловић организује и рад прве радио станице „радио Градиште“. Колико је само перипетија било да се добије дозвола за тродневни рад ове рекламне радио станице. Дафина Ђорђевић организује прво снимање и емитовање радио драме о М. Павловић Барили. Колико је познато ово је било премијерно извођење овог драмског текста о овој нашој познатој сликарки.

И тако из године у годину безмало 3,5 деценије трајале су и препричаване бројне згоде са Аласких вечери. Памте се и све оне зебње када се молећиво гледало у небо и стрепело да киша не упропасти све оно што је данима спреmano.

Носталгично се памте дечаци и девојке у народној ношњи који су на улазу у град са симболичним поклонима дочекивали моторизоване путнике позивајући их да наврате и на Аласке вечери. За Градиштанце али и остале Аласке вечери биле су повод и прилика да непосредно у свом граду упознају и поздраве најеминентније звезде наше естраде. Своје лепе утиске које су из овог града носили дуго су препричавали Л. Лукић, Т. Здравковић, Н. Украден, Цуне Гојковић, Бора Квака, Дуња Ланго, Драгослава Генчић, Ђ. Марјановић, Сенка и Зафир Хахиманов. Памти се и гостовање КУД и надалеко познатих сликарки из Уздина које су уз пој славуја сликале у Белом багрему. Дарко Краљић компоновао је а Мирослав Михајловић први певао за наше Аласке вечери специјално написану химну Аласких вечери. Бане Ђуричић певао је песму „Ништа без Градишта“ а Брана Петровић песму „На Дунаву плаво“ са акронимом Велико Градиште. Памте се и гостовања КУД из Н. Молдаве из Румуније. Жива су сећања и на ТВ која је наше Аласке вечери укључила у програм серије подунавских градова „У потрази за златним руном“. Многим Аласким вечерима својствени печат је давао дугогодишњи водитељ Жика Миленковић. Мада је изворне сокове црпео у самом граду (најчешће у берберници Николе Колета Јовановића) текстописци за Аласке вечери били су Кића Станковић, Бане Ђуричић, Дуња Ланго.

Вишегодишњи редитељ Аласких вечери био је и Александар Аца Павловић. зарад млађих и памћења као деценијске носиоце програмских садржаја треба споменути неуморног и вазда

смиреног Милета Јефтића, Драгослава Миладиновића, Жику Јовановића, Жарка Живановића, Слободана Јовановића, Добросава Мијатовића, љубисава Богдановића. У свему посебно не треба заборавити Богдана Милића који је био неисцрпна ризница најбољих идејних решења за позорницу, плакате, рекламне паное, амблеме.

Данас, Аласке вечери нема више. Са приватизацијом друштвеног угоститељства као да је опао интерес за њих. Градиште је сада препознатљиво по Царевчевим данима. Угоститељи који би требало да за њих имају превасходни интерес, организатори и њихови носиоци ове манифестације која је преко 3,5 деценија преносила славу и име овог града мисле да су оне превазиђене, ризичне и неисплативе. Интереси и хтења садашњих житеља је наводно нешто друго.

Уз све разумевање чини се да то већим делом не стоји. Уз све успоне и падове које су имале Аласке вечери су већим делом исклесале свој профилисани лик. Окосницу чинили су такмичење аласа, избор „Нимфа Дунава“, такмичење спортских риболоваца, Дунавски и језерски вишебој су препознатљиви и чини се и данас радо виђени садржаји. Све се то може осмислити и надоместити и другим садашњим млађим генерацијама примеренијим садржајима. Царевчеви дани и Аласке вечери су две компатибилне манифестације.

Велико Градиште са одавнина културном традицијом треба да има интерес и за једну и за другу. Обе треба да буду манифестације овог града. Обе могу да имају подједнако значајну улогу у презентацији и афирмацији културних и туристичких вредности овог града.

Жарко Живановић